

Σωτήρης Παπαδημητρίου

Εργάτης και συνδικαλιστής στην Αλουμίνιον της Ελλάδος

Το πρόγραμμα περικοπής κόστους της Αλουμίνιον της Ελλάδος, με το φιλόδοξο όνομα «Μέλλον», απέδωσε σε τέτοιο βαθμό που χαρακτηρίζεται πλέον πρότυπο στην παγκόσμια βιομηχανία Αλουμινίου.

Την ίδια στιγμή στην Ελλάδα η ανεργία χτύπησε κόκκινο, βγάζοντας το 1/3 του εργατικού δυναμικού της χώρας στα αζήτητα: επίσημα 1,5 εκατ. άνεργοι, ανεπίσημα, μαζί με τους «απασχολήσιμους», ξεπερνούν κατά πολύ τα 2 εκατομμύρια.

Μένει λοιπόν να αποτιμήσουμε και εμείς οι εργαζόμενοι της χώρας και του Αλουμινίου της Ελλάδος, την «επιτυχία» του προγράμματος «Μέλλον» με τις επιπτώσεις που έφερε στη ζωή μας.

Η διοίκηση του ομίλου Μυτιληναίου είναι υποχρεωμένη να μας πει, πόσο συνέβαλε στην «επιτυχία» του σχεδιασμού της η περικοπή του εργασιακού κόστους και μάλιστα ιδιαίτερα ποια τα θετικά της οφέλη από την αύξηση του χρόνου εργασίας της βάρδιας σε 40 από 37,33 ώρες την εβδομάδα, τόσο στην παραγωγική διαδικασία, όσο και στο «κοινωνικό» της «πρόσωπο».
Το ενδιαφέρον στο ερώτημα έχει να κάνει με το ότι δεν μπορεί να αποδοθεί με απλά μαθηματικά, έχουμε να κάνουμε με επεμβάσεις στο ζωντανό κομμάτι του κεφαλαίου, τον παραγωγό του πλούτου, την εργασία. Και γνωρίζουμε πως η απόδοση της εργασίας, έχει να κάνει με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες αυτή εκτελείται (αμοιβή, υγιεινή, τύπος διοίκησης, κλπ).

Οι «αποδόσεις των αριθμών» είναι πέραν πάσης προσδοκίας

Μέχρι σήμερα αν κοιτάξει κανείς τα διθυραμβικά δημοσιεύματα στις εφημερίδες τον 8/2014, που συνοδεύουν την δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος «Μέλλον», δύσκολα θα μπορέσει να τεκμηριώσει αντιρρήσεις για την επιτυχία του προγράμματος, με τα δικά τους κριτήρια βέβαια που αντιστρατεύονται τα κριτήρια για την δική μας επιβίωση.

Αν δούμε πίσω όμως από τους θριάμβους, ο συντελεστής της παραγωγής που παράγει το κέρδος, ο εργάτης, είναι σε απόγνωση

Αν κυκλοφορήσεις στους χώρους εργασίας χωρίς να χρειαστεί να ψάξεις, θα αντικρίσεις φαινόμενα που έχουν σχέση με την οργή που συσσωρεύει η πίκρα των μέτρων του προγράμματος «Μέλλον» στους εργάτες. Επί ενάμισι χρόνο αντικρίζουμε τα σημάδια αυτής της παρακμής σε όλο το εργοστάσιο. Η άσχημη ψυχολογία επηρεάζει αρνητικά την ασφάλεια και την παραγωγική ικανότητα των εργατών, κάτι που επιμελώς κρύβεται κάτω από τις υψηλές αποδόσεις των εκατομμυρίων του γενικού σχεδίου «Μέλλον».

Η μείωση των ρεπό που προκάλεσε η αύξηση των ωρών εργασίας σε 40ωρες την εβδομάδα, πολλαπλασίασε την κόπωση και αποτέλεσε χαριστική βολή στην ψυχολογία των εργατών. Έτσι, σήμερα, ενώ το σύστημα διοίκησης είναι ακόμα το «συμμετοχικό μάνατζμεντ», όλο και πιο συχνά οι διευθύνσεις παραγωγής καταφεύγουν στην απειλή της τιμωρίας, για να αναγκάσουν τους εργάτες να λειτουργήσουν στις νέες συνθήκες.

Πολλαπλά μικροατυχήματα, παραβίαση κανόνων ασφαλείας και ασθένειες, είναι στην ημερήσια διάταξη μέχρι βέβαια να συμβεί κανένα μεγάλο κακό. Όπως έχει συμβεί και στο παρελθόν, τα προαναφερθέντα σημάδια στην επιστήμη της στατιστικής είναι προάγγελοι

μιας μεγαλύτερης «κακής στιγμής», αλλά η διοίκηση προς το παρόν κωφεύει.

Ταυτόχρονα, στην Ηλεκτρόλυση, όπου είναι πιο εμφανές από οποιοδήποτε άλλο τμήμα το πρόβλημα (γιατί εκεί επικρατούν οι πιο σκληρές και ανθυγιεινές συνθήκες παραγωγής), τα νέα μέτρα έφεραν την κατάσταση στο κόκκινο.

Γι αυτό η άποψή μου είναι πως αν ψάξουμε τις αποδείξεις στις αποδόσεις των περικοπών που αφορούν την εργασία, τα αποτελέσματα θα έχουν αρνητικό πρόσημο, σε σχέση με το αντίστοιχο ύψος των περικοπών που έγιναν.

Και η άποψή μου αυτή δεν στηρίζεται μόνο στην εικόνα που εισπράττω καθημερινά από τους χώρους εργασίας· υπάρχουν και τα δημοσιευμένα πρόσφατα αποτελέσματα της μελέτης για την παραγωγικότητα των εργαζομένων στην Ελλάδα το 2013, που εκπόνησε η ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ. Εκεί αναφέρεται ξεκάθαρα πως η περικοπή των μισθών έφερε μείωση της παραγωγικότητας των εργατών και έτσι δεν συνέβαλε στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας όπως ανέμεναν.

Επίσης προς την ίδια κατεύθυνση συνηγορούν και οι εμπειρίες από την πορεία τις τελευταίας 15ετίας που το Αλουμίνιο κατάφερε παγκόσμιες επιτυχίες (διακρίσεις σε ασφάλεια και παραγωγικότητα), ενώ ταυτόχρονα μείωνε τον χρόνο εργασίας σε 37,33 ώρες.

Η επιτυχία αυτή βασίστηκε σε επενδύσεις για την καλυτέρευση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας της εργασίας μαζί με την εφαρμογή των πιο μοντέρνων εργαλείων διοίκησης - αυτοδιοικούμενες ομάδες παραγωγής- του «συμμετοχικού» μάνατζμεντ.

Αύξησαν έτσι την κερδοφορία αυξάνοντας κατακόρυφα το ποσοστό εκμετάλλευσης των εργατων. Αυτό το ονομάζουν αύξηση της απόδοσης των εργατών.

Αυτή η «πετυχημένη» πορεία πέρασε δυο σημαντικές κάμψεις που εμφανίστηκαν τις περιόδους της μετάβασης από την PECHINEY στην ALCAN και μετά στον Μυτιληναίο. Οι κάμψεις αυτές ολοφάνερα οφείλονταν στην ανασφάλεια που προκαλούσαν στους εργάτες οι αλλαγές και ξέσπασε με τραγικά αποτελέσματα αργότερα, σε τρία θανατηφόρα «ατυχήματα».

Σήμερα οι διθύραμβοι μπορεί να κρύβουν το πρόβλημα, αλλά ο «νόμος» λέει πως αργά ή γρήγορα το πρόβλημα θα εμφανιστεί με ένταση αντίστοιχη της προσπάθειας απόκρυψης.

Για τους παραπάνω λόγους το αίτημα του Σωματείου «ΕΝΩΣΗ» των εργατών στην Αλουμίνιον για την επαναφορά των 37,33ωρών εργασίας στην ηλεκτρόλυση, είναι στη λογική της επίδεσης μιας πληγής, πριν κακοφορμίσει. Η επαναφορά αυτή, που θα στοιχίσει κατά την εταιρία 300 χιλιάδες ευρώ –ελάχιστο κόστος μπροστά στα 9,5εκ περικοπές που έχει επιβάλει στους εργάτες με το «Μέλλον»- θα λειτουργούσε καταπραϋντικά στο αίσθημα της οργής των εργατών σε όλο το εργοστάσιο και το όφελος εν τέλει, όπως όλοι καταλαβαίνουμε, θα φαινόταν στην τσέπη του ομίλου.
Αντίθετα όμως, οι αντιπροτάσεις της διεύθυνσης, για αναδιάρθρωση της βάρδιας στην ηλεκτρόλυση, εντός του 40ωρου πλαισίου προγράμματος, ή ακόμα με αντισταθμιστική μείωση μισθών για ανάλογη μείωση ωρών, φαίνεται να εμπαίζει τους εργαζόμενους και το σωματείο τους, γεμίζοντας με ακόμα περισσότερη οργή τους εργάτες σε όλο το εργοστάσιο.

Αυτό γίνετε την ίδια στιγμή που η ελληνική κοινωνία λόγω της καπιταλιστικής κρίσης πλήττεται από την ανεργία -μια απειλή μεγέθους ανθρωπιστικής καταστροφής- και η πραγματική λύση του προβλήματος απαιτεί την περικοπή του χρόνου εργασίας κάτω και από τις 35 ώρες την εβδομάδα. Ενώ στην Αλουμίνιον, με πρόφαση την κρίση, νόμος έγινε το 40ωρο. **Επιδεικτική αγνόηση τόσο των κοινωνικών όσο και των εργασιακών προβλημάτων.**

Και αυτό συμβαίνει την ίδια ώρα που για την κερδοφορία του ομίλου απαιτούν να διπλό και τριπλο-επιδοτούνται από το κράτος (στο ηλεκτρικό ρεύμα, αυτό που αγοράζει και αυτό που παράγει και πουλά, στην εξόρυξη, με νέες παραχωρήσεις περιοχών για έρευνες βωξίτη), φορτώνοντας τον τελικό λογαριασμό στα οικιακά τιμολόγια της ΔΕΗ και στους φορολογούμενους της χώρας (που πολλοί εξ αυτών είναι ήδη άνεργοι).

Η επιλογή της πολιτικής αυτής από την διοίκηση της Αλουμίνιον της Ελλάδος, είναι σε απόλυτη σύμπλευση με την κυβέρνηση της τρόικας που φέρνει νέα αντεργατικά μέτρα (λοκ άουτ, απελευθέρωση των απολύσεων, αποζημιώσεις και ασφαλιστικό).

Η οργή που πλημμυρίζει τόσο τους εργαζόμενους στην Αλουμίνιον, όσο και όλο το εργαζόμενο και άνεργο τμήμα της Ελληνικής κοινωνίας, προοιωνίζουν ένα νέο κύκλο αντίδρασης της κοινωνίας. Στο ίδιο μήκος κύματος και οι εργαζόμενοι του Αλουμινίου που σύντομα θα κληθούν από τα γεγονότα να πάρουν νέες αποφάσεις για το μέλλον τους.

Καλό θα ήταν τούτη την φορά, οι αποφάσεις τους να συντονιστούν με τις αποφάσεις και τις δράσεις των εργαζόμενων στην χώρα, ξεκινώντας από τον τομέα

του μετάλλου και τις ενέργειας.
Είναι ολοκάθαρο πως κανείς άλλος εκτός από αυτούς τους ίδιους τους εργάτες δεν μπορεί να δώσει λύσεις στην ζωή τους.